

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές»

COM(2008) 19 τελικό — 2008/0016 (COD)

(2009/C 77/12)

Στις 3 Μαρτίου 2008, και σύμφωνα με τα άρθρα 175(1) και 95 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα:

«Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές».

Το ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές, κοινωνία των πληροφοριών», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του στις 16 Ιουλίου 2008 με εισηγητή τον κ. RIBBE.

Κατά τη 447η σύνοδο ολομέλειάς της 17ης και 18ης Σεπτεμβρίου 2008 (συνεδρίαση της 17ης Σεπτεμβρίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 105 ψήφους υπέρ, 38 ψήφους κατά και 10 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και Συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ επιδοκίμασε τις προτάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του 2007 για την προστασία του κλίματος και σημειώνει ότι σκοπός της οδηγίας αυτής είναι να συμβάλει στην υλοποίησή τους.

1.2 Υποστηρίζει ρητά τη δήλωση της Επιτροπής ότι η επιδιωκόμενη ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (εφεξής ΑΠΕ) δεν είναι μόνο εύλογη από τη σκοπιά της κλιματικής πολιτικής, αλλά έχει ή μπορεί να έχει επίσης σαφή θετικό αντίκτυπο στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, στις δυνατότητες περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, στην αγροτική ανάπτυξη, στις προοπτικές εξαγωγών, στην κοινωνική συνοχή και στις ευκαιρίες απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και τους ανεξάρτητους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.

1.3 Ως εκ τούτου η ΕΟΚΕ επιδοκίμαζε καταρχήν την πρόταση οδηγίας και τον στόχο 20 % ενέργειας παραγόμενης από ΑΠΕ. Φρονεί ότι οι ΑΠΕ όχι μόνο συμβάλλουν στην προστασία του κλίματος αλλά συνιστούν ορθό στρατηγικό στόχο της ενεργειακής πολιτικής, η επίτευξη του οποίου μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερο βαθμό αυτάρκειας όσον αφορά την ενέργεια και συνεπώς σε μεγαλύτερη ασφάλεια του εφοδιασμού.

1.4 Ο στόχος «μείωση του CO₂ κατά 20 % μέχρι το 2020» που επιδιώκεται με την εφαρμογή άλλων οδηγιών⁽¹⁾ και ο στόχος «20 % ενέργειας παραγόμενης από ΑΠΕ», που εξετάζεται σε αυτό το σχέδιο γνωμοδότησης, συνδέονται μεταξύ τους και αλληλοσυμπληρώνονται. Πρέπει, ωστόσο, να εξετάζονται πάντα χωριστά, κυρίως αν ληφθεί υπόψη ότι ορισμένες ΑΠΕ δεν έχουν σαφώς θετικές επιπτώσεις για την προστασία του κλίματος (βλ. σημείο 6 «αγροκαύσιμα»).

1.5 Εφόσον η μετατροπή του ενεργειακού μας συστήματος, που έχει αναγνωριστεί ότι είναι απαραίτητη, θα έχει υψηλό κόστος σε

επενδύσεις, πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε να παραχωρηθεί στα κράτη μέλη μεγάλος βαθμός ευελιξίας προκειμένου να μπορούν να δραστηριοποιούνται στους τομείς στους οποίους μπορεί να επιτευχθεί το μεγαλύτερο όφελος με το μικρότερο κόστος όσον αφορά την προστασία του κλίματος και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

1.6 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει ότι τάσσεται σαφώς υπέρ της ανάπτυξης των ΑΠΕ και ότι είναι πεπεισμένη ότι μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα απαιτείται πολύ μεγαλύτερο μερίδιο από το επιδιωκόμενο — 80 % του CO₂ και μεγαλύτερη ενεργειακή αυτάρκεια).

1.7 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι η στρατηγική απόφαση της μερικής αντικατάστασης του ντίζελ και της βενζίνης από αγροκαύσιμα είναι ένα από τα μέτρα με τη μικρότερη αποτελεσματικότητα και το μεγαλύτερο κόστος για την προστασία του κλίματος και ότι θα αποτελούσε σήμερα μία εξαιρετικά εσφαλμένη κατανομή πόρων. Η ΕΟΚΕ αδυνατεί να καταλάβει γιατί προτείνεται η πολιτική προώθηση περισσότερο των ακριβότερων μέτρων, εφόσον μάλιστα παραμένουν αναπάντητα όχι μόνο σχετικά οικονομικά, αλλά και πολλά περιβαλλοντικά και κοινωνικά ερωτήματα (βλ. σημείο 6), και για τον λόγο αυτόν απορρίπτει τον χωριστό στόχο του 10 % για τα αγροκαύσιμα.

1.8 Επιδοκίμαζεται η πρόθεση της ΕΕ να διατυπώσει κριτήρια αειφορίας για τα αγροκαύσιμα. Όμως, τα περιβαλλοντικά κριτήρια της πρότασης οδηγίας δεν πηγαίνουν αρκετά μακριά, δεν λαμβάνονται καθόλου υπόψη κοινωνικά ζητήματα και έτσι η πρόταση οδηγίας είναι από την άποψη αυτή απόλυτα ανεπαρκής⁽²⁾.

2. Εισαγωγή

2.1 Η οδηγία θα θεσπίσει δεσμευτικούς στόχους για την ανάπτυξη των ΑΠΕ. Προβλέπεται συνολικό ποσοστό 20 % ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας στην ΕΕ για το 2020 και

⁽²⁾ Η ΕΟΚΕ έχει ήδη επισημάνει την ανάγκη εφαρμογής περιβαλλοντικών κριτηρίων και κριτηρίων αειφορίας για τα βιοκαύσιμα στις ακόλουθες γνωμοδοτήσεις της: «Έκθεση προόδου για τα βιοκαύσιμα», TEN/286 — CESE 1449/2007, ΕΕ C 44 της 16.2.2008, σ. 34 και Μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου/Μεταφορές, NAT/354 — CESE 1454/2007.

⁽¹⁾ Βλ. σημείο 3.5.

δεσμευτικός στόχος 10 % ελάχιστης περιεκτικότητας βιοκαυσίμων ⁽³⁾ στις μεταφορές για κάθε κράτος μέλος ⁽⁴⁾.

2.2 Ο ευρωπαϊκός στόχος του 20 % θα επιτευχθεί με την υλοποίηση εθνικών επιμέρους στόχων που πρέπει να είναι δεσμευτικοί και παρατίθενται στο παράρτημα I, μέρος Α. Τα κράτη μέλη πρέπει να ορίσουν στα εθνικά τους σχέδια δράσης τομεακούς στόχους για την ηλεκτρική ενέργεια, τη θέρμανση και ψύξη και τα αγροκάυσια στον τομέα των μεταφορών και να παρουσιάσουν ανάλογα μέτρα για την επίτευξη αυτών των στόχων.

2.3 Η οδηγία βασίζεται στις αποφάσεις της εαρινής συνόδου κορυφής του Συμβουλίου του 2007 και αιτιολογείται με το επιχείρημα ότι η χρησιμοποίηση ανανεώσιμων ενεργειών θα συμβάλει στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Ταυτόχρονα όμως αναφέρεται ότι ειδικά «ο τομέας των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας χαρακτηρίζεται από την ικανότητά του [...] να αξιοποιεί τις τοπικές και αποκεντρωμένες πηγές ενέργειας και να προάγει τις παγκοσμίου επιπέδου βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας».

2.4 Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας «είναι σε μεγάλο βαθμό εγχώριες, δεν βασίζονται στη μελλοντική διαθεσιμότητα συμβατικών πηγών ενέργειας, και ο κατά κύριο λόγο αποκεντρωμένος χαρακτήρας τους καθιστά την οικονομία μας λιγότερο ευάλωτη στον ευμετάβλητο ενεργειακό εφοδιασμό». Συνεπώς, η ασφάλεια εφοδιασμού είναι άλλο ένα σημαντικό επιχείρημα της Επιτροπής, παράλληλα με την αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος και την ανάπτυξη της καινοτομίας και της οικονομίας.

2.5 Η Επιτροπή προβάλλει το επιχείρημα ότι «η ανάπτυξη της αγοράς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των συναφών τεχνολογιών έχει επίσης σαφή θετικό αντίκτυπο στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, στις δυνατότητες περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, στην αγροτική ανάπτυξη, στις προοπτικές εξαγωγών, στην κοινωνική συνοχή και στις ευκαιρίες απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, καθώς και τους ανεξάρτητους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας».

2.6 Η οδηγία δεν καθορίζει μόνο τους προαναφερθέντες ποσοτικούς στόχους, αλλά ρυθμίζει μεταξύ άλλων και

- πώς θα υπολογίζεται το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (άρθρο 5), συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών,
- τις εγγυήσεις προέλευσης (άρθρα 6-10),
- την πρόσβαση στο δίκτυο ηλεκτροδότησης (άρθρο 14),
- τα κριτήρια περιβαλλοντικής αειφορίας των αγροκαυσίμων και τη σημασία τους για το κλίμα (άρθρα 15 κ.ε.),

⁽³⁾ Στην πρόταση οδηγίας χρησιμοποιείται επίσημα ο όρος «βιοκαύσιμα». Η ΕΟΚΕ έχει επισημάνει σε διάφορες γνωμοδοτήσεις τα πολλά περιβαλλοντικά προβλήματα που προξενούνται από αυτά τα «βιο»καύσιμα. Επειδή το πρόθεμα «βιο» δίνει την εντύπωση πως πρόκειται για άνογο από περιβαλλοντική άποψη προϊόν (βλ. «βιολογική» καλλιέργεια), η ΕΟΚΕ χρησιμοποιεί στη γνωμοδότησή της αντί για την έννοια «βιοκαύσιμα» την πιο ουδέτερη έννοια «αγροκαύσιμα».

⁽⁴⁾ Το σχέδιο οδηγίας αναφέρει: «Ωστόσο, προτείνεται κάθε κράτος μέλος να επιτύχει τουλάχιστον μερίδιο 10 % ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (πρωτίστως βιοκαύσιμα) στον τομέα των μεταφορών έως το 2020».

— τους όρους πλαίσιο για τα εθνικά συστήματα ενίσχυσης προκειμένου να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

2.7 Με την υιοθέτηση της νέας οδηγίας θα καταργηθούν οι οδηγίες 2001/77/ΕΚ για την προαγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, που θέσπιζε τον μέχρι τώρα στόχο για «μερίδιο 21 % της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στη συνολική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας της Κοινότητας έως το 2010», και η οδηγία 2003/30/ΕΚ σχετικά με την προώθηση της χρήσης βιοκαυσίμων ή άλλων ανανεώσιμων καυσίμων για τις μεταφορές, που θέσπιζε τον στόχο επίτευξης μεριδίου 5,75 % μέχρι το 2010.

3. Γενικές παρατηρήσεις για τους ευρύτερους στόχους και τους στόχους της πολιτικής για το κλίμα που περιλαμβάνει η οδηγία

3.1 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανέλαβε το 2007 ότι «οι απόλυτες δεσμεύσεις για μείωση των εκπομπών αποτελούν τον κεντρικό άξονα μιας παγκόσμιας αγοράς διοξειδίου του άνθρακα. Οι ανεπτυγμένες χώρες θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ηγούνται της προσπάθειας αυτής, αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να μειώσουν τις οικείες εκπομπές Αερίων του θερμοκηπίου κατά 30 % περίπου έως το 2020 σε σχέση με το 1990, με στόχο τη συλλογική μείωση των εκπομπών τους κατά 60 % έως 80 % έως το 2050 σε σχέση με το 1990».

3.2 Η παρούσα πρόταση οδηγίας αποτελεί συμβολή στην εφαρμογή αυτής της απόφασης. Η ΕΟΚΕ επικρότησε τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για το κλίμα και υπογράμμισε ότι η εξοικονόμηση ενέργειας και η ενεργειακή απόδοση πρέπει να είναι οι μεγαλύτερες προτεραιότητες. Δεν υπάρχει τρόπος να αποφύγουμε τη μεγάλη ανάπτυξη των ΑΠΕ, γιατί δεν είναι μόνο επιβεβλημένη από την άποψη της πολιτικής για το κλίμα, αλλά θα είναι ήδη μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα απαραίτητη εξαιτίας της προβλεπόμενης μείωσης των ορυκτών πόρων. Η αλματώδης άνοδος των τιμών ορυκτών ενεργειακών υλών που παρατηρείται σήμερα, θα συμβάλει ώστε πολλές ΑΠΕ να καταστούν γρηγορότερα οικονομικά συμφέροντες.

3.3 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει με έμφαση το γεγονός ότι στο ερμηνευτικό της κείμενο η Επιτροπή δεν θίγει μόνο πτυχές που αφορούν το κλίμα, αλλά δίνει μεγάλη σημασία και στα ζητήματα της ασφάλειας εφοδιασμού και των θέσεων εργασίας. Υπογραμμίζεται στο κείμενο επανειλημμένα πόσο σημαντικές μπορεί να είναι οι αποκεντρωμένες δομές ενεργειακού εφοδιασμού π.χ. για την περιφερειακή οικονομική δύναμη και για τις αγροτικές περιοχές. (σημεία 2.4 και 2.5). Η ΕΟΚΕ είναι της ίδιας γνώμης, θεωρεί όμως οπωσδήποτε απαραίτητο να εξεταστούν συγκεκριμένα οι επιμέρους στρατηγικές για τις ΑΠΕ, με πολύ πιο διαφοροποιημένο τρόπο από ό,τι μέχρι σήμερα.

3.4 Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής ότι ο ηγετικός ρόλος της Ευρώπης όσον αφορά την ανάπτυξη και τη χρησιμοποίηση των ΑΠΕ επιδρά θετικά στην πολιτική για το κλίμα αλλά προσφέρει την προοπτική ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στην Ευρώπη ως τόπο εγκατάστασης επιχειρήσεων. Η πρόταση οδηγίας είναι ένα σαφές μήνυμα όσον αφορά την ενεργειακή, την περιβαλλοντική και τη βιομηχανική πολιτική, ενόψει μάλιστα των επικείμενων διεθνών διαπραγματεύσεων για το κλίμα, και για τη διεθνή κοινότητα.

3.5 Η βασική κατανομή «επιβαρύνσεων», δηλαδή οι εκάστοτε εθνικές συνεισφορές στον ευρωπαϊκό στόχο της μείωσης κατά συνολικά 20 % όσον αφορά το CO₂, καθορίζονται στην «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των προσπαθειών των κρατών μελών να μειώσουν τις οικείες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, ώστε να τηρηθούν οι δεσμεύσεις της Κοινότητας για μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου μέχρι το έτος 2020» (COM(2008) 17 τελικό) και την «Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2003/87/ΕΚ με στόχο τη βελτίωση και την επέκταση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου της Κοινότητας» (COM(2008) 16 τελικό).

3.6 Η ΕΟΚΕ θεωρεί τον στόχο του 20 % για τις ΑΠΕ μέχρι το 2020 εύλογο από πολιτική και στρατηγική άποψη και εφικτό από τεχνική και οικονομική άποψη. Αρχίζει ήδη να διακρίνεται η μετάβαση προς μια πολιτική μετά την ορυκτή ενέργεια. Είναι επίσης της γνώμης ότι μπορούν να επιτευχθούν και οι επιμέρους εθνικοί στόχοι, ειδικά επειδή τα κράτη μέλη διαθέτουν πλέον ευέλικτα μέσα (συμπληρωματική αγορά, συμμετοχή σε σχέδια, κλπ). Είναι σαφές ότι η μετατροπή του ενεργειακού συστήματος δεν μπορεί να γίνει χωρίς κόστος, ούτε χωρίς διαρθρωτικές αλλαγές. Δεν απαιτούνται επενδύσεις μόνον στους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, αλλά χρειάζονται επίσης επενδύσεις τόσο στη δημιουργία υδροηλεκτρικών εγκαταστάσεων με ταμειυτήρες με σκοπό την εξισορρόπηση των αυξομειώσεων εκείνων στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες οφείλονται σε ανεπαρκή ένταση του ανέμου ή σε ανεπαρκή ηλιακή ακτινοβολία, όσο και στην ανάπτυξη διακρατικών γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην ΕΕ. Τονίζοντας απλά και μόνον την παραγωγή ενέργειας, δεν πρόκειται να επιτύχουμε τους καθορισμένους στόχους.

3.7 Η Γερμανία, για παράδειγμα προωθεί την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας μέσω ενός νόμου για την τροφοδοσία και σήμερα το μερίδιο του «πράσινου» ηλεκτρικού ρεύματος βρίσκεται στο 15 %. Το πρόσθετο κόστος που επιβαρύνει τους καταναλωτές ρεύματος λόγω της αυξημένης χρέωσης της τροφοδοσίας, είναι περίπου 3,5 δισ. EUR ετησίως. Στις τιμές αυτές δεν λαμβάνεται, ωστόσο, υπόψη το όφελος για την εθνική οικονομία με τη μορφή νέων θέσεων εργασίας, περιβαλλοντικών ζημιών που αποφεύχθηκαν ή νέων φορολογικών εισφορών.

3.8 Για να παραμείνει όσο το δυνατόν μικρό το κόστος για την επίτευξη των στόχων, προβλέπεται στην οδηγία ότι οι επιμέρους εθνικές στοχοθεσίες μπορούν να επιτευχθούν και με την υποστήριξη μέτρων για την ανάπτυξη των ΑΠΕ σε άλλα κράτη. Επίσης, είναι δυνατή η εισαγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, αλλά με εγγυημένη προέλευση. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι αυτό είναι καταρχήν εύλογο. Υποστηρίζει, όμως, τα αιτήματα εκείνων των κρατών μελών που θέλουν το εμπόριο αυτό να υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση, προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να χρησιμοποιηθεί η χρηματοδοτούμενη από ένα εθνικό κράτος (?) ενίσχυση των ΑΠΕ για να επιτευχθεί εξοικονόμηση δαπανών σε ένα άλλο κράτος.

4. Περιορισμός της ευελιξίας στην ανάπτυξη των ΑΠΕ

4.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί σωστή την προσέγγιση της Επιτροπής να θέσει έναν γενικό στόχο και όχι τρεις χωριστούς επιμέρους στόχους για τους τρεις τομείς στους οποίους θα παίξουν ρόλο οι ΑΠΕ (δηλαδή τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας, της θέρμανσης και ψύξης και των μεταφορών). Έτσι δίδεται στα κράτη μέλη η δυνατό-

τητα να συνδυάσουν μέτρα στους τρεις αυτούς τομείς με τέτοιο τρόπο ώστε να επιτύχουν τον καθορισμένο εθνικό γενικό στόχο.

4.2 Όμως αυτή η ευελιξία επηρεάζεται πολύ αρνητικά από το γεγονός ότι πρόκειται να θεσπιστεί ένας χωριστός δεσμευτικός στόχος για ένα μεμονωμένο τμήμα ενός από τους τρεις αυτούς τομείς — δηλαδή την υποκατάσταση του τσίχελ και της βενζίνης στον τομέα των μεταφορών.

5. Ο ιδιαίτερος ρόλος των αγροκαυσίμων στην πρόταση οδηγίας

5.1 Επομένως, η Επιτροπή δίνει στα αγροκαύσιμα έναν ιδιαίτερο ρόλο.

5.2 Σε πολλές μελέτες που δημοσιεύθηκαν τους τελευταίους μήνες για τα αγροκαύσιμα επισημαίνεται ότι η βιομάζα είναι, αντίθετα με την ηλιακή ενέργεια, ένας περιορισμένος πόρος και ότι έτσι θα προκύψουν για τις γεωργικές εκτάσεις αναγκαστικά καταστάσεις ανταγωνισμού με την παραγωγή τροφίμων ή τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Οι διαστάσεις που θα λάβει αυτός ο ανταγωνισμός αποτελούν ακόμα αντικείμενο αμφισβήτησης. Επομένως, πρέπει —πριν επέλθει η πολιτική για να κατευθύνει την κατάσταση— να διερευνηθεί με μεγάλη ακρίβεια από στρατηγική άποψη σε ποιον τομέα είναι πιο εύλογη η χρησιμοποίηση κάθε είδους ΑΠΕ. Συγχρόνως πρέπει να διεξαχθούν λεπτομερείς μελέτες αντικτύπου.

5.3 Σε σύσταση της για τη χρησιμοποίηση της βιομάζας για την παραγωγή ενέργειας, που δημοσιοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2007, η επιστημονική συμβουλευτική επιτροπή του ομοσπονδιακού υπουργείου γεωργίας της Γερμανίας υποστηρίζει ότι μακροπρόθεσμα θα αποκτήσουν κυρίαρχο ρόλο στις ΑΠΕ η ηλιακή και η αιολική ενέργεια, μεταξύ άλλων επειδή εδώ υπάρχει πολύ μεγαλύτερο δυναμικό από αυτό της βιομάζας, αναφέρει δε τρεις λόγους γι' αυτό:

α) Με την ηλιακή ενέργεια μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκτάσεις για την παραγωγή βιομάζας που δεν είναι ανταγωνιστικές για τον τομέα των τροφίμων. Επίσης, η παραγόμενη ενέργεια ανά μονάδα της έκτασης είναι πολύ μεγαλύτερη από ό,τι στην βιοενέργεια.

β) Η παγκόσμια έλλειψη αρόσιμων εκτάσεων έχει ως αποτέλεσμα να αυξάνονται οι τιμές της βιοενέργειας όταν αυξάνεται η τιμή του πετρελαίου, και συνεπώς να αυξάνεται γενικά το επίπεδο των τιμών όλων των γεωργικών προϊόντων. Ως εκ τούτου, αυξάνεται και το κόστος των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται στις εγκαταστάσεις παραγωγής βιοενέργειας, ενώ αντίθετα οι αυξήσεις των τιμών του πετρελαίου, του άνθρακα και του φυσικού αερίου καθιστούν την ηλιακή ενέργεια συγκριτικά πιο αποδοτική.

γ) Όταν υπάρχει έλλειψη καλλιεργήσιμων εκτάσεων, η επέκταση της βιοενέργειας σε μεγάλες εκτάσεις έχει αναγκαστικά ως αποτέλεσμα την καλλιέργεια εκτάσεων που δεν χρησιμοποιούνταν ως τώρα για τον σκοπό αυτό (μετατροπή λιβαδιών σε καλλιεργήσιμη έκταση, αποψίλωση δασών) και την εντατικότερη εκμετάλλευση των εκτάσεων. Αυτό προξενεί αυξημένες εκπομπές CO₂ και N₂O με αποτέλεσμα η επέκταση της παραγωγής βιοενέργειας σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις να μπορεί τελικά να είναι ακόμα και αντιπαραγωγική για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

(?) Ή από τους καταναλωτές ενός κράτους.

5.4 Όταν οι υφιστάμενοι φυσικοί πόροι είναι περιορισμένοι και η μετάβαση σε νέες ανανεώσιμες και κατά το δυνατόν αποκεντρωμένες δομές ενεργειακού εφοδιασμού συνδέεται με συγκριτικά μεγάλες επενδύσεις, πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερα υπόψη η αρχή της συγκέντρωσης των οικονομικών πόρων στις αποτελεσματικότερες στρατηγικές για την προστασία του κλίματος.

5.5 Σε επίπεδο ΕΕ, όμως, ορισμένες γραμμές παραγωγής βιοενέργειας που εν μέρει λαμβάνουν επίσημη χρηματοδότηση, δηλαδή τα αγροκαύσιμα και η παραγωγή βιοαερίου με βάση το καλαμπόκι, συνδέονται με πολύ υψηλό κόστος αποφυγής παραγωγής CO₂ ⁽⁶⁾ (από 150 έως πάνω από 300 EUR/t CO₂).

5.6 Άλλα είδη βιοενέργειας, για παράδειγμα η παραγωγή βιοαερίου με βάση την υγρή κοπριά (καλύτερα σε συνδυασμό με συμπαραγωγή ενέργειας και θερμότητας), η συμπαραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας από ροκανίδια (ακατέργαστα υπόλοιπα ξύλων δάσους ή δενδροφυτείες γρήγορης ανάπτυξης) καθώς και η καύση και ροκανιδίων σε υφιστάμενους μεγάλους σταθμούς παραγωγής ενέργειας, έχουν κόστος αποφυγής μόλις 50 EUR/t CO₂ ⁽⁷⁾.

5.7 Το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διαπιστώνει ότι όσον αφορά τη μείωση αερίων θερμοκηπίου ανά εκτάριο, είναι πολύ πιο αποδοτικό να χρησιμοποιείται η βιομάζα για την παραγωγή ηλεκτρισμού παρά για την παραγωγή υγρών αγροκαυσίμων ⁽⁸⁾. Οι σύγχρονοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας από βιομάζα είναι σχεδόν εξίσου αποδοτικοί με εκείνους που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα και έτσι κατά την παραγωγή θερμότητας και ηλεκτρισμού, 1 Megajoule (MJ) βιομάζας αντικαθιστά περίπου 0,95 MJ ενέργεια από ορυκτά καύσιμα. Η ενεργειακή απόδοση κατά τη μετατροπή βιομάζας σε υγρά καύσιμα για τις μεταφορές ανέρχεται κατά κανόνα σε μόλις 30 %-40 %. 1 MJ αντικαθιστά επομένως μόνο περίπου 0,35-0,45 MJ αργό πετρέλαιο στις μεταφορές.

5.8 Με την παραγωγή αγροκαυσίμων μπορεί να επιτευχθεί αποφυγή δαπανών σε σχέση με το CO₂ περίπου 3 t CO₂/ha, ενώ με τις μορφές βιοενέργειας που αναφέρονται στο σημείο 6.6 μπορεί να επιτευχθεί αποφυγή δαπανών μεγαλύτερη από 12 t CO₂/ha.

5.9 Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, η ΕΟΚΕ διερωτάται για ποιον λόγο η Επιτροπή θέλει να θεσπίσει ρητά το στόχο του 10 % για τα αγροκαύσιμα και υπενθυμίζει πως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε την άνοιξη ότι ο στόχος αυτός πρέπει να υλοποιηθεί «με οικονομικά αποδοτικό τρόπο» και ότι πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

— η παραγωγή θα είναι βιώσιμη,

— θα μπορούν να διατεθούν στο εμπόριο αγροκαύσιμα δεύτερης γενιάς και

⁽⁶⁾ Όταν γίνεται εδώ λόγος για δαπάνες αποφυγής CO₂, εννοούνται ισοδύναμα CO₂.

⁽⁷⁾ Πηγή: «Nutzung von Biomasse zur Energiegewinnung — Empfehlungen an die Politik», επιστημονική συμβουλευτική επιτροπή για τη γεωργική πολιτική του ομοσπονδιακού υπουργείου Διατροφής, Γεωργίας και Προστασίας των Καταναλωτών, εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2007.

⁽⁸⁾ Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: «Biofuels in the European Context: Facts, Uncertainties and Recommendations», 2008, http://ec.europa.eu/dgs/jrc/downloads/jrc_biofuels_report.pdf (μόνο στα αγγλικά).

— θα τροποποιηθεί η οδηγία 98/70/EK για την ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ.

5.10 Σχετικά με την αειφορία, τα ερωτήματα είναι περισσότερα από τις απαντήσεις (βλ. και σημείο 5) και δεν είναι ακόμα διαθέσιμα τα αγροκαύσιμα δεύτερης γενιάς. Επομένως δεν πληρούνται τουλάχιστον δύο από τα τρία κριτήρια που αναφέρει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Αυτό όμως δεν εμποδίζει την Επιτροπή να θέλει να θεσπίσει τον στόχο του 10 %.

5.11 Η Επιτροπή προβάλλει γι' αυτό μεταξύ άλλων τα επιχειρήματα ότι ο τομέας των μεταφορών παρουσιάζει συγκριτικά με άλλους τομείς της οικονομίας την ταχύτερη αύξηση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και ότι η παραγωγή αγροκαυσίμων «είναι αυτή τη στιγμή ακριβότερη από την παραγωγή άλλων μορφών ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, πράγμα που ίσως σημαίνει ότι δύσκολα θα μπορούσαν να αναπτυχθούν χωρίς ειδική απαίτηση».

5.12 Η ΕΟΚΕ δεν μπορεί να συμφωνήσει με αυτήν την αιτιολόγηση:

5.12.1 Είναι σωστό ότι οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου του τομέα των μεταφορών είναι εκτός ελέγχου. Όμως η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι αυστηρές οριακές τιμές για τα καυσαέρια και η αντικατάσταση της βενζίνης και του ντίζελ σε ποσοστό 10 % δεν θα λύσουν το πρόβλημα και δεν θα μπορέσουν ούτε καν να αντισταθμίσουν την αύξηση της επιβάρυνσης για το περιβάλλον που θα προκληθεί τα επόμενα χρόνια από τον τομέα των μεταφορών.

5.12.2 Η ΕΟΚΕ έχει επισημάνει επανειλημμένα ότι το πρόβλημα αυτό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με μία πολιτική περιορισμού των μεταφορών και με αλλαγή της κατανομής μεταξύ των τρόπων μεταφοράς με προτίμηση πιο φιλικών για το περιβάλλον τρόπων μεταφοράς όπως ο σιδηρόδρομος, οι δημόσιες επιβατικές συγκοινωνίες και τα πλοία.

5.12.3 Από άποψη τεχνολογίας η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι το μέλλον των μεταφορών με ιδιωτικά οχήματα δεν είναι οι κινητήρες εσωτερικής καύσης, αλλά η ηλεκτροκίνηση που θα γίνεται με ΑΠΕ. Για να μπορεί ένα VW-Golf να διανύσει 10 000 χιλιόμετρα, πρέπει σύμφωνα με υπολογισμό του EMPA ⁽⁹⁾ να καλλιεργηθεί ελαιοκράμβη για αγροντήζελ σε καλλιεργήσιμη έκταση 2 062 τετραγωνικών μέτρων ετησίως. Αντίθετα, φωτοβολταϊκά κύτταρα για την ενέργεια που απαιτείται για μία διαδρομή 10 000 χιλιομέτρων θα απαιτούσαν έκταση 37 τετραγωνικών μέτρων ετησίως, δηλαδή μόλις περίπου το ένα δέκατο έκτο της έκτασης που απαιτείται για την καλλιέργεια ελαιοκράμβης.

5.12.4 Η στρατηγική απόφαση αντικατάστασης του ντίζελ και της βενζίνης με αγροκαύσιμα είναι επομένως ένα από τα λιγότερο αποτελεσματικά και τα πιο ακριβά μέτρα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και συνεπάρτατα εξαιρετικά εσφαλμένη κατανομή πόρων. Η ΕΟΚΕ αδυνατεί να καταλάβει γιατί προωθούνται πολιτικά περισσότερο τα πιο ακριβά μέτρα, εφόσον μάλιστα εκτός από οικονομικά ζητήματα παραμένουν πλήρως ανεπίλυτα και πολλά περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα.

⁽⁹⁾ Ο EMPA είναι ένας ερευνητικός οργανισμός για την επιστήμη των υλικών και την τεχνολογία. Ανήκει στο ομοσπονδιακό τεχνικό πανεπιστήμιο της Ζυρίχης (ETH). Ökobilanz von Energieprodukten (Περιβαλλοντικός απολογισμός των ενεργειακών προϊόντων): Ökologische Bewertung von Biotreibstoffen (περιβαλλοντική αξιολόγηση βιοκαυσίμων). Schlussbericht, April 2007. (Με εντολή του Ομοσπονδιακού Υπουργείου ενέργειας, του Υπουργείου περιβάλλοντος και του Υπουργείου Γεωργίας) Im Auftrag des Bundesamtes für Energie, des Bundesamtes für Umwelt und des Bundesamtes für Landwirtschaft; Empa, Abteilung Technologie und Gesellschaft, St. Gallen: R. Zah, H. Böni, M. Gauch, R. Hischer, M. Lehmann, P. Wäger; Download: <http://www.news-service.admin.ch/NSBSubscriber/message/attachments/8514.pdf>

5.12.5 Συνεπώς η ΕΟΚΕ δεν συμφωνεί με τη δήλωση της Επιτροπής ότι «[...] η αύξηση της χρήσης των βιοκαυσίμων στις μεταφορές είναι ένα από τα πλέον αποτελεσματικά εργαλεία» για την αντιμετώπιση των προκλήσεων.

5.13 Αν λάβει κανείς υπόψη ότι η Επιτροπή σκοπεύει να εγκρίνει τα αγροκαύσιμα σε περίπτωση που επιφέρουν μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου τουλάχιστον της τάξεως του 35 %, συγκριτικά με τα καύσιμα από ορυκτέλαια, τότε ο στόχος του 10 % θα οδηγήσει σε μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από την κυκλοφορία των οχημάτων κατά μόλις 3,5 %, εφόσον ο όγκος κυκλοφορίας θα μείνει ο ίδιος. Δεδομένου ότι οι μεταφορές συμβάλλουν κατά ένα τέταρτο στην παραγωγή αερίων του θερμοκηπίου, αυτό θα αναλογούσε σε συνολικό ποσοστό μείωσης των εκπομπών αερίων της τάξης του 1 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου! Η τιμή αυτή δεν είναι σε καμία περίπτωση ανάλογη με το οικονομικό κόστος και τους κινδύνους που συνδέονται με αυτή τη λύση.

5.14 Ακόμα κι αν θεωρήσει κανείς τα αγροκαύσιμα μία εύλογη χρήση της βιομάζας στον τομέα των μεταφορών, θα έπρεπε να επιδιώξει συγχρόνως την απόλυτη απόδοση. Όμως το παράρτημα VII της οδηγίας καθιστά σαφές ότι η σωστή προσέγγιση δεν είναι η μετατροπή βιομάζας σε εστέρα ή αιθανόλη, γιατί κάθε (βιομηχανική) μοριακή μετατροπή συνδέεται με χρησιμοποίηση ενέργειας και συνακόλουθα με απώλεια ενέργειας. Πιο σκόπιμη θα ήταν η άμεση χρησιμοποίηση της βιομάζας, χωρίς βιομηχανική χημική μετατροπή.

5.15 Μερικοί κατασκευαστές ελκυστήρων, που στο μεταξύ προσφέρουν κινητήρες που λειτουργούν με καθαρό φυτικό έλαιο, δείχνουν ότι αυτό είναι τεχνικά εφικτό.

5.16 Το παράρτημα VII δείχνει ότι με αυτήν την τεχνολογία μπορούν να επιτευχθούν οι μεγαλύτερες μειώσεις αερίων θερμοκηπίου: συγκριτικά με τα καύσιμα από ορυκτέλαια: Το καθαρό κραιμβέλαιο επιφέρει μέση μείωση αερίων θερμοκηπίου της τάξεως του 55 %, το αγροντήζελ από κραιμβέλαιο μόνο 36 %, η αιθανόλη από σίτο 0 %. Η ΕΟΚΕ δεν κατανοεί γιατί η Επιτροπή δεν χαρακτηρίζει ξεκάθαρα αυτό τον δρόμο ως ιδιαίτερα εύλογο, εφόσον μάλιστα έτσι είναι πιο πιθανό να δημιουργηθούν αποκεντρωμένες δομές ενεργειακού εφοδιασμού και κατά συνέπεια θέσεις εργασίας στη γεωργία και στις αγροτικές περιοχές.

5.17 Η ΕΟΚΕ θα θεωρούσε για παράδειγμα καλή στρατηγική την προώθηση της χρησιμοποίησης καθαρών φυτικών ελαίων, που παράγονται π.χ. από συμβατές με το περιβάλλον μικτές καλλιέργειες, στην ίδια τη γεωργία και π.χ. σε κοινοτικά οχήματα ή πλωτά μέσα⁽¹⁰⁾. Οι αγρότες θα μπορούσαν έτσι να συμμετάσχουν άμεσα στην ανάπτυξη νέων περιφερειακών ενεργειακών κυκλωμάτων και να επωφεληθούν άμεσα από αυτό. Αντίθετα, στο πλαίσιο της στρατηγικής για τα αγροκαύσιμα οι γεωργοί γίνονται παραγωγοί όσο το δυνατόν φθηνότερων πρώτων υλών για τη βιομηχανία ορυκτελαίων, εφόσον βέβαια πρόκειται να χρησιμοποιηθούν πρώτες ύλες ευρωπαϊκής παραγωγής.

⁽¹⁰⁾ Βλ. και τη γνωμοδότηση με θέμα «Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας» (TEN/211 — CESE 1502/2005 της 15ης Δεκεμβρίου 2005, εισήγηση: κ. SIRKEINEN, παράγραφος 3.3.1).

6. Παρατηρήσεις σχετικά με το επιχείρημα της ασφάλειας εφοδιασμού

6.1 Η Επιτροπή υποθέτει πως μεγάλο μέρος της βιομάζας που απαιτείται για τα αγροκαύσιμα θα καλλιεργείται σε περιοχές εκτός ΕΕ με πιο ευνοϊκό κλίμα. Όμως η αντικατάσταση των εισαγωγών πετρελαίου με εισαγωγές βιομάζας δεν συνιστά μείωση, αλλά απλά διαφοροποίηση της εξάρτησης από τις εισαγωγές

6.2 Δεν είναι δυνατό να είναι στα σοβαρά στόχος μιας νέας ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ να αντικαταστήσει μία εξάρτηση με μία άλλη.

6.3 Αντίθετα, πρέπει πρωτίστως να υιοθετηθεί η προσέγγιση μιας πραγματικής επικέντρωσης της νέας στρατηγικής για τις ΑΠΕ σε αποκεντρωμένες, διαδίδσιμες σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο πηγές. Εδώ μπορούν και πρέπει να παίξουν ρόλο και οι βιοενέργειες, όχι όμως εκείνες που επινοήθηκαν στο πλαίσιο της στρατηγικής για τα αγροκαύσιμα.

7. Απασχόληση

7.1 Σύμφωνα με την Επιτροπή, η ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές είναι «κοντινό υποκατάστατο της συμβατικής ενέργειας και παρέχεται μέσω των ιδίων συστημάτων υποδομής και εφοδιαστικής». Η ΕΟΚΕ θεωρεί αυτή τη δήλωση θεμελιώδη παραπλάνηση: οι ΑΠΕ από αποκεντρωμένες δομές είναι εν μέρει εντελώς διαφορετικές από τις «παραδοσιακές» ενέργειες που προέρχονται περισσότερο από μεγάλες κεντρικές δομές.

7.2 Μία στρατηγική για τα αγροκαύσιμα που θα βασίζεται σε ενεργειακές εισαγωγές και στην πρόσμειξη στο τνήζελ και τη βενζίνη ωφελεί τις «παραδοσιακές», δηλαδή τις κεντρικά οργανωμένες δομές των παγκόσμιων εμβέλειας πετρελαϊκών ομίλων. Με τον τρόπο αυτό παγιώνει τις δομές παραγωγής και διανομής τους, πράγμα που ασφαλώς είναι προς το συμφέρον της πετρελαϊκής οικονομίας, αλλά δεν δημιουργεί σχεδόν καθόλου νέες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη⁽¹¹⁾.

7.3 Αντίθετα, αν βασιστεί κανείς στην πιο αποδοτική ενεργειακή χρησιμοποίηση π.χ. των ροκανιδιών για την παραγωγή θερμότητας ή ηλεκτρισμού ή σε καθαρά φυτικά έλαια περιφερειακής καλλιέργειας και στον εφοδιασμό οχημάτων ή περιοχών χωρίς δίκτυο φυσικού αερίου με βιοαέριο ή ακόμη στις αποκεντρωμένες τεχνολογίες ηλιακής ενέργειας, κλπ, είναι δυνατή η δημιουργία νέων τρόπων παραγωγής και διανομής οργανωμένων σε περιφερειακό επίπεδο, με μεγάλο δυναμικό ως προς τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

7.4 Στην παραγωγή ηλιακής θερμικής ενέργειας και την αποκεντρωμένη χρησιμοποίηση της φωτοβολταϊκής, οι καταναλωτές (ενέργειας) παράγουν οι ίδιοι μεγάλο μέρος της ενέργειας που χρειάζονται, πράγμα που αποδεικνύει επίσης ότι ο ενεργειακός εφοδιασμός με βάση τις ΑΠΕ ασφαλώς μπορεί να οργανωθεί με τρόπο διαφορετικό από τη σημερινή δομή ενεργειακού εφοδιασμού.

⁽¹¹⁾ Βλ. και την προαναφερθείσα μελέτη του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: «Biofuels in the European Context: Facts, Uncertainties and Recommendations», 2008, http://ec.europa.eu/dgs/jrc/downloads/jrc_biofuels_report.pdf (μόνο στα αγγλικά).

7.5 Και άλλα μέτρα, π.χ. για την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και της εξοικονόμησης ενέργειας, μπορούν να δημιουργήσουν ήδη κατά την κατασκευαστική φάση εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Σχετικά παραδείγματα είναι η μόνωση κτιρίων, η εγκατάσταση ηλιακών και αιολικών εγκαταστάσεων ή η κατασκευή εγκαταστάσεων βιοαερίου. Η πολιτική πρέπει να μεριμνήσει για την αξιοποίηση αυτών ακριβώς των δυναμικών, και η προβλεπόμενη στην οδηγία στρατηγική για τα αγροκαύσιμα δεν είναι ο πιο αποτελεσματικός δρόμος.

7.6 Επομένως είναι οπωσδήποτε απαραίτητη μία πολύ ακριβής και πολύ πιο διαφοροποιημένη εξέταση των διαφόρων ΑΠΕ και σε συνάρτηση με το θέμα των θέσεων εργασίας. Οι ΑΠΕ μπορούν πραγματικά να ενισχύσουν και να υποστηρίξουν τις περιφερειακές οικονομικές δομές, από την άλλη όμως μπορούν και να συμβάλουν στην παγίωση μεγάλων κεντρικών δομών.

7.7 Τα ίδια ισχύουν άλλωστε για τις χώρες όπου καλλιεργείται βιομάζα για αγροκαύσιμα. Το ομοσπονδιακό γερμανικό υπουργείο που είναι υπεύθυνο για την αναπτυξιακή βοήθεια, σε έγγραφο συζήτησης του Μαρτίου 2008 με τίτλο «Θέσεις της αναπτυξιακής πολιτικής για τα αγροκαύσιμα», καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, μία στρατηγική μαζικής παραγωγής βιομάζας με σκοπό την εξαγωγή «ως αντίδραση στη μεγάλη αύξηση της ζήτησης από τις βιομηχανικές χώρες συνδέεται με σοβαρούς κινδύνους» για την οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική ανάπτυξη των αναπτυσσομένων χωρών «και δεν δημιουργεί θέσεις εργασίας», ενώ η βιομάζα πρέπει γενικά να αξιολογηθεί θετικά για τον αποκεντρωμένο ενεργειακό εφοδιασμό συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής των μικρών αγροτών.

8. Παρατηρήσεις σχετικά με τα κριτήρια αειφορίας

8.1 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το σχέδιο της Επιτροπής να θεσπίσει κριτήρια αειφορίας για την παραγωγή αγροκαυσίμων. Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα προόδου, όμως η ΕΟΚΕ θεωρεί την υποβληθείσα πρόταση εντελώς ανεπαρκή.

8.2 Η ίδια η Επιτροπή έχει υπογραμμίσει επανειλημμένα πόσο σημαντική είναι για την πολιτική αειφορίας η ισορροπία μεταξύ του

οικονομικού, του περιβαλλοντικού και του κοινωνικού πυλώνα. Όμως αυτή η παντελής αγνόηση των κοινωνικών ζητημάτων κατά τη θέσπιση των προαναφερθέντων κριτηρίων αρκεί για να σχηματίσει η ΕΟΚΕ την άποψη ότι η πρόταση οδηγίας δεν συνιστά σε καμία περίπτωση την εφαρμογή μίας στρατηγικής για την αειφορία ή κριτηρίων αειφορίας για τα αγροκαύσιμα που έχουν εξεταστεί εμπειριστατωμένα. Η πρόταση οδηγίας πρέπει αντίθετα να αναθεωρηθεί πλήρως στο σημείο αυτό.

8.3 Για την ΕΟΚΕ θα ήταν σε αυτή την περίπτωση σημαντικό, εξαιτίας των έμμεσων αλλαγών της χρήσης γης, να θεσπιστούν αποτελεσματικά περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια όχι μόνο για τα αγροκαύσιμα, αλλά για όλα τα εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα και για τις ζωτροφές.

8.4 Επίσης, είναι ψευδαισθήση να πιστεύει κανείς πως η θέσπιση προθεσμίας (εν προκειμένω: Ιανουάριος του 2008) θα μπορούσε για παράδειγμα να προφυλάξει εκτάσεις παρθένου δάσους ή τύρφης από τη μετατροπή τους σε εκτάσεις παραγωγής αγροκαυσίμων. Αυτό θα προϋπέθετε την ύπαρξη ενός λειτουργικού κτηματολογίου και ενός λειτουργικού συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Όπως δείχνει η πείρα, στις περισσότερες νέες βιομηχανικές και αναπτυσσόμενες χώρες δεν υπάρχει τίποτα από τα δύο.

8.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι τα κριτήρια που απαριθμούνται στο άρθρο 15 παράγραφος 3 και 4 δεν αρκούν για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και για να αποφευχθεί η χρησιμοποίηση εκτάσεων με υψηλό απόθεμα άνθρακα. Για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας έχουν σημασία πολύ περισσότερες κατηγορίες εκτάσεων από αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 3, α) έως γ). Το ίδιο ισχύει για το άρθρο 4α) και β) όσον αφορά τα αποθέματα άνθρακα.

8.6 Στο μέρος Β του παραρτήματος VII η Επιτροπή παρουσιάζει τις «εκτιμώμενες τυπικές και προκαθορισμένες τιμές για τα μελλοντικά βιοκαύσιμα» που δεν βρίσκονται ακόμα ή βρίσκονται μόνο σε αμελητέες ποσότητες στην αγορά. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εκτιμώμενες, αλλά μόνο αποδείξιμες τιμές.

Βρυξέλλες, 17 Σεπτεμβρίου 2008.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ